

SYDMORS BØRNEHUS

SYDMORS BØRNEHUS

RAPPORTEN ER HENTET: 30-10-2024
MORSØ KOMMUNE

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	6
2.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
2.2	Pædagogisk læringsmiljø	9
2.3	Samarbejde med forældre om børns læring	10
2.4	Børn i udsatte positioner	10
2.5	Sammenhæng i overgange	11
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	13
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	13
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	14
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	16
4.1	Alsidig personlig udvikling	16
4.2	Social udvikling	19
4.3	Kommunikation og sprog	21
4.4	Krop, sanser og bevægelse	24
4.5	Natur, udeliv og science	26
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	29
5	EVALUERINGSKULTUR	32
5.1	Evalueringskultur	32
5.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	32
6	MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	33
6.1	Arbejdet med den pædagogiske læreplan	33
6.2	Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	34
6.3	Inddragelse af forældrebestyrelsen	36
6.4	Det fremadrettede arbejde	37
7	UDVIKLINGSPLANER	38

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

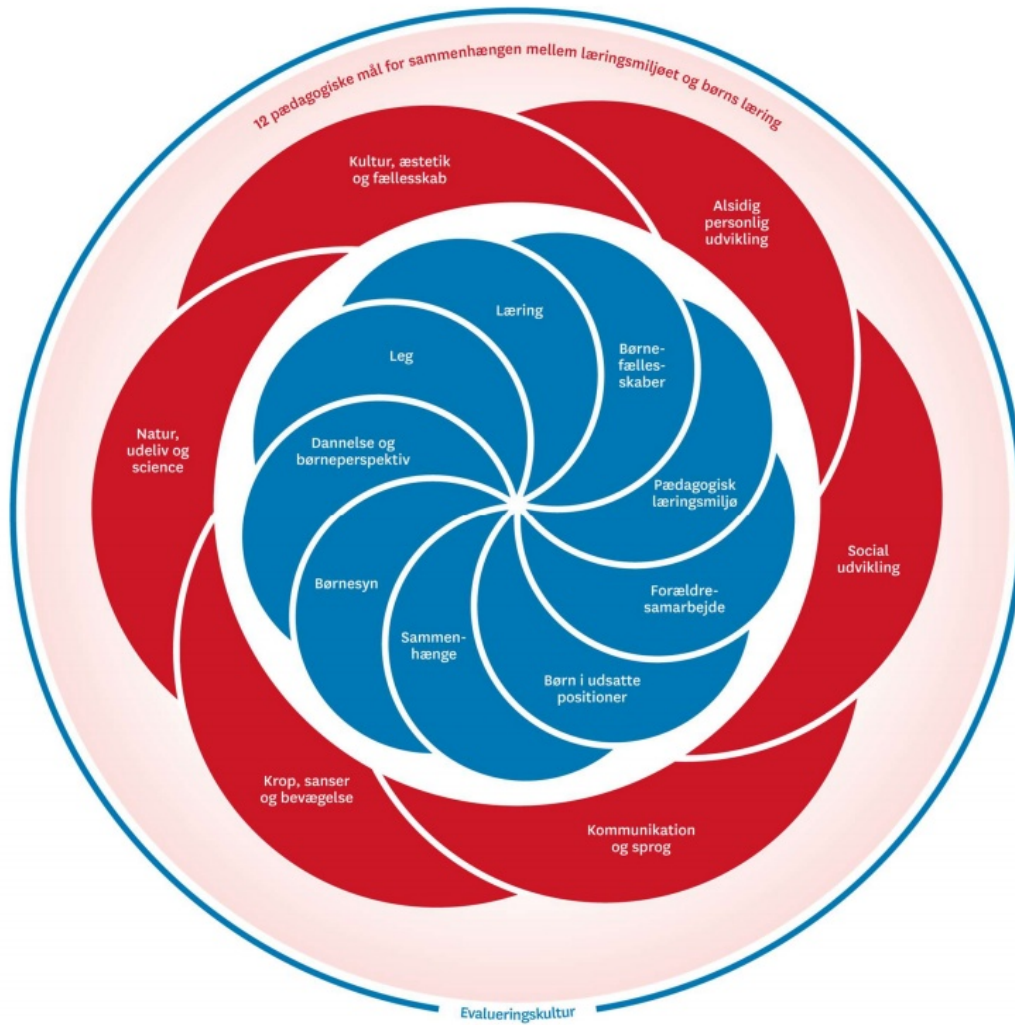
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Sydmors Børnehus er en integreret institution. Vi har en vuggestue, der er normeret til 30 børn, og en børnehave normeret til 60 børn.

Institutionen er taget i brug november 2013. Børnene er aldersopdelte. Hver gruppe har fast personale tilknyttet, som følger børnene indtil tidlig SFO. Vi har store lyse lokaler, samt multisal og bevægelsesgang til rådighed. Vi har også en legeplads med løbe og cykelbane, bålplads, højbede m.m. Sydmors Børnehus er en bevægelsesinstitution, så børnene er ude de fleste dage for at få sig rørt. Institution ligger i gåafstand til skov og kunstgræsbane. Naturen og kulturen omkring os, anvender vi i det pædagogiske arbejde, så børn herved får kendskab til deres nærmiljø.

Vi arbejder på at skabe en hverdag, hvor der er tryghed, forudsigelighed, ro og tid til omsorg, men også med plads til det spontane og udfordringer. Hver formiddag er der fast tid på grupperne. Morgen og eftermiddag leger børnehavebørn på tværs af alder. Legen vægtes højt, da det er en vigtig kilde til læring og til at finde legekammerater. Vi lægger vægt på at alle skal opleve børnehuset som et rart sted at være. Et sted hvor trivsel og udvikling er i højsæde.

Vi har en engageret personalegruppe, der formår at skabe en god stemning. Det gør vi bl.a. ved at være synlige, legende voksne der giver nærvær, glæde og oplevelser til børnene, støtter dem i legen og de gode venskaber. Vi har fokus på, at vi har et godt fagligt fundament i personalegruppen. Vi arbejder med LP modellen, Krap og ICDP. Sammen med forældrene har vi fælles ansvar for barnets trivsel og udvikling, derfor tillægger vi det stor betydning med et godt og åbent forældresamarbejde.

I Børnehuset er gruppenavnene inspireret af dyrene i Smedebjergeskoven, der ligger på den anden side af vejen. Vi nyder at gå på opdagelse i skoven hver uge og arbejder både med natur, motorik, leg og hvad skoven ellers inspirerer os til.

Dyrenes størrelse og børnenes alder i grupperne hænger således sammen, at vuggestuen består af Mariehøns – Snegle og Humlebieerne og Børnehaven består af Egern – Hare og Ræv.

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Barnesyntet

Det at være barn har værdi i sig selv (§8, stk. 2)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Vi bestræber os på at se bag om barnets handlinger, spørge ind og forstå, guide og vejlede.
- Det er vigtigt, at alle børn føler sig velkomne og set, og mødes derfor med et "Godmorgen eks. Peter". Der er navneopråb/ sang hver formiddag, for at inkludere alle, så barnet føler sig set og have en værdi i fællesskabet.
- Vi italesætter og forstørrer børnenes kompetencer ved at nævne ved navn, øjenkontakt, fysisk kropskontakt, og gør de andre børn opmærksomme på barnets ressourcer og værdi for gruppen.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Hvert barn, der kommer ind i børnehaven, bliver mødt som et selvstændigt, værdifuldt individ.
- F.eks. får nogle børn ro om morgenen, andre får et knæ, andre igen lidt legetid før morgenmad. Vi justerer os efter hinanden, fordi vi er forskellige og har forskellige behov. Børnene vælger selv mad ud fra det udvalg, der er på bordet.
- Vi bestræber os på at se bag om barnets handling, spørge ind og forstå, guide og vejlede.

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Barnet skal inviteres til at være aktiv deltagende og være medskabere af sin læreproces. (§8, stk. 2)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Deltagelse i små og større grupper, hvor der skabes rum og tid til turtagning, så alle børns stemme høres. Der spørges ind til, og man lytter til andre i forbindelse med spisesituationer.
- Børnene inddrages i de daglige gøremål eks. at tage tøj på i garderoben, tørre fingre efter spisning, vaske hænder efter bleskift, kravler selv op af stige ved puslebord/ barnevogn/ højstol, hjælpe med at rydde op på gruppen, vælge selv hvilken mad man vil have eks. fra en tallerken med smurte madder.
- Børnene støttes i deres medbestemmelse ved, at de høres og evt. gives valgmuligheder.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Deltagelse i små og større grupper, hvor der skabes rum og tid til turtagning, så alle børns stemmer høres, der spørges ind til og man lytter til andre. f.eks. i samling hvor én taler ad gangen og får lov at byde ind med det, man har på hjertet.
- Vi inddrager børnene i daglige gøremål, som at dække bord, selv hælde mælk op, selv smøre sin mad, selv tage tøj på. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, f. eks store hjælper små med at tage tøj af, når vi kommer ind fra legepladsen.
- Børnene støttes i deres medbestemmelse ved, at de høres og evt. gives valgmuligheder.

Legen

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen skal nogle gange støttes, guides og rammesættes for at alle børn kan være med, og legen udvikler sig positivt. (§8, stk. 2)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Vi vægter at være deltagende og guidende voksne i børnenes lege, at være på gulvet sammen med børnene, og støtte dem i legene. Nogle gange sætter vi rammer for legen, andre gange udvider vi og udfordrer dem med nye ideer til legen. Vi justerer os efter børnene og deres behov.
- Den voksne inviterer et eller flere børn med ind i legen sammen med et andet barn. Der bygges eks. med klodser, et andet barn tilbydes at hjælpe med at bygge garage.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Vi vægter at være deltagende og guidende voksne i børnenes lege. At være på gulvet sammen med børnene og støtte dem i legene. Nogle gange sætter vi rammer for legen og andre gange udvider vi og udfordrer dem med nye ideer til legen.
- En voksen opfinder en hundeleg, der starter på legepladsen. Der er mange roller: hund, storesøster, baby, hvalp, dyrlæge. Der trænes tricks, fodres, plejes, aes, nogle bliver syge, nogle løber væk, og så tager alle hundene på ferie i Jesperhus, Lalandia og Løvbjerg. Den voksne leger med, støtter op om forslag, italesætter adfærd, trækker sig og kommer på banen igen. Til sidst leger børnene legen alene.
De arbejder således med de tre læringsrum.

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte og spontant opståede aktiviteter, i rutinesituationer m.m. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. (§8, stk. 2)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Vi indretter det pædagogiske læringsmiljø, så legetøjet er i børnehøjde, og rummene er indrettet, så børnene har mulighed for at bruge kroppen.
- Sproget er en stor del af hverdagen. Vi sætter ord og billeder på handlinger, på grupperummet, ture ud af huset, billeder ved puslebord m.m.
- Vi arbejder med legemanuskripter

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Vi lærer ved at øve os, og det er okay at fejle.
- Vi lærer af erfaringer – også andres
- Når man selv hælder vand op og spiller, henter man en klud og tørrer det op. Skifter evt. bukser. Så prøver man igen.
- Vi indretter det pædagogiske læringsmiljø, så legetøjet er i børnehøjde, og rummene er indrettet, så børnene har mulighed for at bruge kroppen.
- Gennem leg øver børnene samarbejde. De afprøver forskellige løsninger, udforsker miljøet og finder på sammen.
- Gennem leg opbygges fælles relationer, den følelsesmæssige relation styrkes og identitet.
- Vi arbejder med legemuskripter.

Børnefællesskaber

Leg, læring og dannelse sker i børnefællesskaber - alle børn skal opleve at være en del af et fællesskab, og blive lyttet til og respekteret. Det er det pædagogiske personale og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. (§8, stk. 2)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Det er vigtigt, at børnene oplever, at de er en del af en gruppe. De børn, der ikke er tilstede nævnes ved navn eller billede, og er derfor stadig en del af gruppen, trods manglende tilstedeværelse.
- Vi er bevidste om vigtigheden af børnefællesskaber, og guider og støtter op derom. Børnene inviteres ind i legen sammen med andre.
- Vi tager udgangspunkt i børnenes relationer og kompetencer, når der laves mindre grupper.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Vi er bevidste om vigtigheden af børnefællesskaber, og guider og støtter op derom Børnene inviteres ind i legen sammen med andre.
- Vi tager udgangspunkt i børnenes relationer og kompetencer, når der laves mindre grupper.
- Når børnene spejler sig i de voksne ved at sætte stole op i rundkreds og leger, at de krydser hinanden af i protokollen. De øver sig i at tale/lytte, turtagning, justering, lave fælles regler.
- Hulebygning. Samarbejde om den fysiske konstruktion samt at omsætte ideer til virkelighed.

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø

Der skal hele dagen være et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Læringsmiljøet tilrettelægges, så det tager hensyn til såvel det enkelte barn som børnegruppens sammensætning, forudsætninger, interesser og behov. (§8, stk. 3)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Vi er bevidste om at gøre brug af de forskellige læringsrum, vi har i huset. Et miljøskift er med til at inspirere børnene til nye lege, give fornyet læring og nye udfordringer. Eks. bevægelsesgangen, multisalen, pudrummet, fællesrum m. wizefloor, skov, legeplads, kunstgræsbane og ture i nærområdet.
- Læringsmiljøet tilpasses til de forskellige børnegrupper. Der er læring i dagligdags rutiner, de voksne støtter og guider.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Rummene er fysisk indrettede og ting har faste pladser, så børnene har mulighed for selv at overskue og materialerne/legetøjet. Og plads til fordybelse i mindre rum i rummet.
- Vi bestræber os på, at der er tid til læring i dagligdagens rutiner f.eks. toiletbesøg, i garderoben og borddækning. I garderoben giver vi børnene god tid til at øve sig i selv at tage tøj af og på, de voksne støtter og guider.
- De ting, børnene selv har lavet og/eller er optaget af, er udstillet og værdsat.

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejde

Det skal fremgå, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældre om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, både arrangementer der har til formål at styrke det sociale sammenhold og relationer blandt børn og forældre samt fora hvor børns læring bliver sat på dagsordenen. (§8, stk. 6)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Opstartssamtaler, årlige samtaler, udviklingsmøder (for forældre til børn i/med vanskeligheder), årligt fyraftensmøde, sommerfest, forældre Kaffe, børnefødselsdage her i huset eller i hjemmet, generalforsamling, Bedsteforældredag. Korte garderober snakke. Opslag på tavler, Aula, månedsbreve og kalendere. Facebookside, fotos på Aula. Forældrebestyrelsesmøder.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Opstartssamtaler, årlige samtaler, udviklingsmøder (for forældre til børn i/med vanskeligheder), årligt fyraftensmøde, sommerfest, forældre Kaffe, børnefødselsdage her i huset eller i hjemmet, generalforsamling, bedsteforældredag. Korte garderober snakke. Opslag på tavler, Aula, månedsbreve og kalendere. Facebookside, fotos på Aula. Forældrebestyrelsesmøder.

2.4 Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner

Alle børn skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Alle børn skal mødes med positive forventninger og opleve at være en betydningsfuld del af fællesskabet. (§8, stk. 5)

Læreplan for børnegruppen 0 – 3 år:

- Vi oplever børn der periodevis er i udsatte positioner, grundet skilsmisse og andre hjemlige forhold. I den forbindelse er det vigtigt med et godt forældresamarbejde, så der er plads og rum til det enkelte barn. Barnet skal have mulighed for at vælge til og fra. Vi guider og støtter op om børnene.
- Vi arbejder bevidst med at inddrage børnenes kompetencer og ressourcer. Vi støtter børnene i at indgå i betydningsfulde fællesskaber.
- Vi justerer os til det enkelte barn og til den aktuelle børnegruppe.
- Autonomi, kompetence og samhørighed er et grundlæggende behov for alle mennesker.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

- Vi arbejder bevidst med at inddrage børnenes kompetencer og ressourcer. Vi støtter børnene i at indgå i betydningsfulde fællesskaber.
- Hvis et barn har svært ved at rumme for mange stimuli, har svært ved at vente på tur og bliver meget urolig og larmende til samling, er dette barn er med til samling ved at sidde tæt på kredsen, hvor barnet ikke føler sig "klemt", men stadig er med i det, der foregår til samling og selv kan byde ind i samtalen.
- Vi er opmærksomme på, at børn ikke nødvendigvis er i udsatte position i alle situationer. Eks: Et barn, der er udfordret, når han er indendørs, ser vi til gengæld byde ind med mange kompetencer udenfor.
- Et arbejdsredskab kunne være udviklingsmøder, ICDP-forløb, LP-modeller eller brug af KRAP, skemaer samt pikotogrammer.
- Autonomi, kompetence og samhørighed er et grundlæggende behov for alle mennesker.

2.5 Sammenhæng i overgange

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til overgange." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til overgange? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Børnehuset er børnene i aldersopdelte grupper. Vores ældste gruppe hedder ræve, og har grupperum i vores tilbygning.

I denne gruppe begynder vi at have fokus på at børnene skal videre i tidlig SFO og skole. Vi har fokus på at være selvhjulpne f. eks selv tørre sig på toilettet, "dukseordning" hvor de skiftes til at dække bord, tage af bordet, selv smøre madder, hælde mælk op, holde orden på sin garderobe.

Ved samlinger snakker vi om ugedage, dato, måned, årstid, årstal, vejret. Hvilket tøj skal vi have på ud i dag? Mærk efter om du fryser/sveder? De ældste børn får mere medbestemmelse. F. eks "Hvis du tager sko på i stedet for støvler, skal du gå udenom vandpytterne".

Vores rævegruppe er indrettet med tal og bogstaver på væggen. I stedet for billeder på skufferne er der skilt med navn, alle børn har deres egen mappe med små opgaver som de må tage frem og lave i når de har lyst. Vi er opmærksomme på børnenes nærmeste udviklingszone, nogle børn laver 10 opgaver på en dag, mens andre børn skal motiveres og støttes ekstra af en voksen.

Vi er på besøg i tidlig SFO inden de skal starte, hvor de møder de børn der kommer fra andre børnehaver og de voksne der er tilknyttet tidlig SFO.

Der følger en kendt voksen med når de starter i tidlig SFO. Dette giver børnene tryghed og genkendelighed. Den kendte voksen kender børnenes sociale relationer, de enkeltes børns behov og zone for nærmeste udvikling. Dette bliver både bevidst og ubevidst videregivet til de nye voksne i de 3 måneder de er i tidlig SFO.

Der er overleveringssamtaler til skolen for de børn, hvor der har været en tværfaglig indsats. Her deltager forældre, pædagog og leder fra børnehaven, lærer og leder fra skolen, pædagog fra SFO og evt. andre relevante faggrupper. Der laves desuden en overgangsbeskrivelse på Hjernen og Hjertet

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrages lokalmiljøet i arbejdet med etablering af det pædagogiske læringsmiljø for børn.

Eksempler på aftaler og tiltag. (§8, stk. 6)

- Vi har et stort og godt samarbejde med borgerforeningen i vores by. Vi laver Sankt Hans heks til byens bål, udhuler græskar til byens halloween udsmykning, pynter skoven på "forundringsbakken" med børnenes kreationer.
- Samarbejde med kirke om besøg v. juletid
- Vi er i biografen og teater i Nykøbing
- Besøg hos lokale landmænd bl.a. v. høsttid
- Samarbejde med musikpædagog
- Vi samarbejder med den lokale idrætsforening vedr. fodbold, hop & leg samt gymnastik

Forældrebestyrelse

Forældrebestyrelsen skal inddrages i udarbejdelsen af, evalueringen af og opfølgningen på det pædagogiske arbejde. Forældrebestyrelsen skal ligeledes inddrages i arbejdet med at skabe gode og sammenhængende overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til tidlig SFO/skole. (§15, stk. 1 og 2)

Beskriv status og erfaringer.

Vi arbejder med at inddrage bestyrelsen via et fast punkt på bestyrelsesmøderne. Her evalueres og følges op på det pædagogiske arbejde.

Bestyrelsen inddrages i arbejdet med at skabe gode og sammenhængende overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til tidlig SFO/skole.

På bestyrelsesmøderne bliver der orienteret om hverdagen, og bestyrelsen har her mulighed for at stille spørgsmål.

Overgange fra hjem til dagtilbud.

Barnet får tilsendt et velkomstbrev, med en invitation om at komme på besøg. I brevet er der et hæfte, der beskriver børnehushets dagsrytme m.m. Der anbefales en rolig opstart med korte dage i starten.

Der samarbejdes meget med personale og familie om at give en så god start som mulig. Indkøringen kræver en god

dialog mellem forældre og dagtilbud.

Fra dagtilbud til dagtilbud

Barnet får tilsendt et velkomstbrev, med en invitation om at komme på besøg. I brevet er der et hæfte, der beskriver børnehusets dagsrytme m.m.

Hvis barnet kommer fra vuggestuen i Sydmors Børnehus, er der en overlevering inden start.

Kommer barnet fra andre ordninger, er det den afleverende institution/pasningsordning, der har ansvaret for, at der bliver afholdt et overleveringsmøde.

Fra dagtilbud til tidlig SFO/skole.

Hvis der er behov for et overleveringsmøde med tidlig SFO, inviteres forældrene til at deltage.

Børnene bliver, sammen med gruppens personale, inviteret på besøg i tidlig SFO, inden de starter.

Der følger en person fra Rævegruppen med i tidlig SFO de første 3 måneder.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal indtænkes i arbejdet med den pædagogiske læreplan og med etablering af de pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Nedenfor gives 1-2 retningsanvisende eksempler på, hvordan vi har inddraget barnets stemme og hvordan det har medvirket til at justere i enten det fysiske, psykiske og/eller æstetiske børnemiljø.

Hvilke tiltag har det givet anledning til? (§8, stk. 7)

0 – 3 år

Hvordan har vi inddraget barnets stemme: Børnene giver udtryk via lyd/ord, kropssprog og mimik, at der er for meget uro på gruppen.

Tiltag: Vi deler os i små grupper, går på legepladsen m.m. så det er muligt at få et miljøskifte.

Dette tydeliggøres for børnene med piktogrammer.

Vi er opmærksomme på at lave små læringsmiljøer på gruppen, der udarbejdes som legemanuskripter.

3 år til skolestart

På baggrund af iagttagelser om morgenen på stuen, mens børn leger og andre afleveres, har vi gjort os overvejelser om, hvordan vi kan imødekomme børnenes behov for at igangsætte børneinitierede aktiviteter. Overvejelserne har ført til, at vi har stillet papir, tusser, farvekridt, perler og modellervoks i børnehøjde, så børnene kan se dem, blive inspireret og selv gå i gang.

Hvordan har vi inddraget barnets stemme: Børnene spørger jævnligt efter at få gyngerne frem i fællesrummet. Tiltag: Ud fra børnenes ønsker om plads til fysisk udfoldelse, har de voksne omplaceret sig på stuerne, så der altid er en voksen til at tage gyngerne frem i fællesrummet.

Hvordan har vi inddraget barnets stemme: De eftermiddage, hvor vi egentlig har tænkt os at blive ude, er der ofte børn, der gerne vil ind til de aktiviteter, der er inde. Disse spørger gentagne gange: "Hvornår skal vi ind"

Tiltag: Vi har drøftet i personalegruppen, hvordan vi kan imødekomme dette behov. Dette har gjort, at vi også om eftermiddagen deler børnene i mindre grupper, så nogle er inde og andre er ude.

Vi er opmærksomme på at lave små læringsmiljøer på gruppen, der udarbejdes som legemanuskripter.

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Læreplan for børnegruppen 0 - 3 år:

Alsidig personlig udvikling

Praksiseksempel på læringsmiljø: ”Leg på gruppen med udgangspunkt i legemanuskripter.”

Vi valgt et eksempel fra læringsmiljøet omkring leg på gruppen, legemanuskripter og hvorledes dette støtter barnets alsidige personlige udvikling.

Når børnene er på grupperne, veksles der mellem den børneinitieret leg, vokseninitieret leg og planlagte aktiviteter.

F.eks.: Den ældste gruppe laver restaurant på gruppen. Der købes rekvisitter der passer til aktiviteten, tingene stilles frem og gøres indbydende, så børnene kan se hvad det er der kan leges med. Børnene tildeles en rolle i legen eks. kok, serveringspersonale, kunde m.fl. De voksne deltager i legen sammen med børnene, samt guider og vejleder dem i legen. Legen rammesættes af den voksne, men børnenes initiativer følges.

Det pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

At legen bliver centralt i forhold til børnenes alsidige personlige udvikling, idet de udfolder, udforsker og erfarer sig selv i

samspillet med andre. Legen bliver omdrejningspunktet for børnenes fællesskab da legen er neutral i forhold til alder, køn og etnicitet. Børnene har mulighed for at udvikle deres selvtillid og selvverd. I legen udvikler børnene engagement og gåpåmod samt videreudvikler deres legekompeter, som de skal bruge fremadrettet. Legen er med til, at danne og udvikle børns relationer og social udvikling. Legemanuskripter er med til at sikre, at alle børn har adgang til vigtige legefællesskaber. Legemanuskripter anvendes til, at styrke børnenes udvikling af legekompeter, og tilgodeser det enkelte barns aktuelle udviklingszone og interesser.

Samspillet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at alle børn har mulighed for at lege. Legen er en vigtig del af børns alsidige personlige udvikling, da legen er adgangsgivende i forhold til fællesskabet.
- Børnene observerer de øvrige børn på gruppen, hvilket er grundlaget for læring, hvor børn mestrer nye udfordringer ved at spejle andre.
- Legen støtter og øger børnenes nonverbale og verbale kommunikation, samt udvikler deres sproglige egenskaber.
- Legen støtter børnenes matematiske forståelse eks. farver, former, antal m.m.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Vi er meget optaget af børnenes leg på gruppen og den betydning legen har for barnets alsidige personlige udvikling. Vi har nogle gode læringsrum på grupperne, der giver børnene adgang til mange forskellige aktiviteter, hvor de styrkes i deres alsidige personlige udvikling. I det sociale fællesskab på gruppen oplever børnene, at de er en del af et større fællesskab, der er fundamental for barnets alsidige udvikling. I vores børnesyn vægter vi, at børnene har ret til medbestemmelse, og den fysiske indretning giver børnene mulighed for selv at bestemme nogle af de aktiviteter de har lyst til. Legen udgør et centralt punkt i vores pædagogiske grundlag, da legen støtter barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring, herunder ikke mindst barnets alsidige personlige udvikling. De læringsrum vi har skabt på gruppen, giver derfor pædagogerne gode muligheder for at støtte børnene i deres leg, guide og vejlede dem. Da vi arbejder ud fra legemanuskripter, vil læringsmiljøerne være foranderlige afhængig af emnet i legemanuskriptet.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

Alsidig personlig udvikling

Praksis eksempel på læringsmiljø:

Garderoben og påklædning er en daglig rutinepræget situation, som vi har valgt til at belyse vores arbejde med den alsidige personlige udvikling.

Hver dag når vi har spist skal alle børn på legepladsen, undtagen dem, der sover til middag. For at mindske antallet af børn på den fysiske plads, ventetiden på hjælp og reduktion af virvar og støj går vi i garderoben i mindre grupper med en voksen. De voksne sidder rolige og er tilgængelige i børnehøjde. De voksne har rolig stemmeføring og lytter til spørgsmål, stiller eventuelt modspørgsmål i stedet for at give svaret ("Hvad skal jeg have på?" -"Hvordan er vejret? Hvad skal du så have på?"). Nogle børn har brug for hjælp til at holde fokus på opgaven, andre har brug for hjælp til at overskue deres tøj og andre igen til at lyne eller få regnbukserne udenover støvlerne. Da det som udgangspunkt er den voksne på gruppen, der hjælper i garderoben, kender vi det enkelte barns zone for nærmeste udvikling. Vi roser og anerkender, når barnet forsøger.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Idet vi skaber ro og overskuelighed for børnene i garderoben, giver vi dem et læringsmiljø, hvor de har mulighed og tid til at øve sig med voksenstøtte. Her opfordrer vi børnene til selv at finde deres over- og fodtøj, samt tage det på. Den voksne sidder roligt på en skammel i øjenhøjde og støtter og guider. Børnene hjælper også gerne hinanden med en

lynlås eller en sko på tværs af alder og køn, på den måde får de kendskab til hinanden og hinandens forskellige kompetencer. Et barn, der i en anden sammenhæng er i en udsat position, kan sagtens være god til at hjælpe i garderoben og gennem det vise sine kompetencer og være en aktiv del af fællesskabet.

Samspelet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Børnene hjælper hinanden i garderoben. Vi snakker om at være en god ven. De øver sig på at vente på tur. Det styrker den sociale udvikling og fællesskabet.
- Snak om årstiden og vejr, beklædning og hvad man skal have på lige nu styrker børnenes kommunikation og sprog.
- Krop, sanser og bevægelser (motorik) udvikles, når barnet klæder sig af og på. Mærker det sten/sand i støvlerne, tømmes de og tages på igen.
- At være ude i al slags vejr er udtryk for dansk kultur, det er en selvfølge for os. Det stiller børn og forældre med anden kulturel baggrund ofte spørgsmålstejn ved. Herved opstår snak om forskellige kulturer.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Alle børn har deres egen garderobe med navn og billede på. Her må de andre børn ikke tage noget eller rode i. Det viser at alle børn er værdifulde og de har deres helt eget individuelle sted. Og alle børn er ligeværdige medlemmer af fællesskabet/garderoben. Garderoberne er ikke placeret tilfældigt. Det barn, der har svært ved at koncentrere sig har f.eks. rum ved siden af en voksen eller i et hjørne, så det forstyrres mindst muligt. De børn, der er gode til at lave "ballade" sammen, har ikke garderobe ved siden af hinanden. På den måde forsøger vi at skabe et læringsmiljø der tilgodeser og tage hensyn til børn i udsatte positioner. I garderoben forsøger de voksne at forstå barnets perspektiv, f. eks hvorfor barnet ønsker at have sandaler på i snevejr, og forklarer barnet hvorfor det er vinterstøvler, det skal have på. På denne måde bliver barnet, set, hørt og anerkendt.

4.2 Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Læreplan for børnegruppen 0 - 3 år: Social udvikling

Praksis eksempel på læringsmiljø: "Spisesituation".

Hos os har vi fokus på den gode spisesituation. Vi har derfor valgt et eksempel på læringsmiljøet omkring spisetunden, som ramme omkring social udvikling.

Vi spiser middagsmad kl. 11. Børnene har faste pladser, og på stolen er der et billede af det enkelte barn, hvilket bidrager til, at barnet har et tilhørsforhold og føler sig som en del af fællesskabet. Børnene kravler selv op i stolen, og der hjælpes ved behov. Maden kommer ind på rulleborde, og børnene bliver præsenteret for dagens ret. Der bliver snakket ved bordet med rolige positive toner. Børnene øver i at vente på tur, viser hensyn og udsætte egne behov. Under måltidet snakker vi bl.a. om dagens gang, VLS og følger børnenes initiativer. Børnene giver udtryk for, om de ønsker mere mad eller drikke. De bruger sprog, mimik eller tegn til tale.

Måltidet har en klar begyndelse og afslutning. Der bruges piktogrammer til at tydeliggøre dagstrukturen, så børnene kan se hvad der skal ske efter måltidet.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Den tydelige rammesætning omkring måltidet, hvor samspillet mellem barnet, de andre børn og voksne er med til at sikre barnets positive sociale udvikling. Børnene oplever ro og nærvær i spisesituationen fra de voksne omsorgspersoner.

Børnene oplever sig som en del af et fællesskab, og danner relationer til dem de sidder sammen med, hvilket bidrager til børnenes sociale udvikling.

Samspillet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

Den gode spisesituation sikrer at:

- Børnene øver sig i at spise/drikke selv, de øver sig i at mestre, som styrker deres selvværd, og dermed bidrager til

udvikling af deres alsidige personlige udvikling.

- Børnene oplever, at der skabes en fællesskabskultur ved bordet, hvor vi spiser det samme, holder bordskik og siger "Tak for mad".
- Børnenes sproglige og kommunikative færdigheder udvikles, da vi snakker om forskellige ting der optager børnene.
- Børnenes matematiske opmærksomhed styrkes når vi tæller kopper, tallerkner, snakker om farver og former.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

I spisesituationer deltager børnene i mindre grupper, hvor der skabes rum og tid til turtagning.

Vi er opmærksomme på vores barnesyn, og hos os har børnene værdi i sig selv, og alle skal føle sig set, hørt og forstået. Vi støtter børnene i at indgå i betydningsfulde fællesskaber.

Da børn og voksne har faste pladser ved bordet, giver det genkendelighed, struktur og fællesskab, hvilket øger børnenes opmærksomhed på hinanden.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

Social udvikling

Praksis eksempel på læringsmiljø:

I øjeblikket har vi særligt fokus på vores læringsmiljø hvordan vi denne vej gennem legen understøtter børnenes sociale udvikling.

Eksempel: På alle grupper er der skabt små legemiljøer, hvor børnene kan lege uforstyrret og fordybe sig. Der er i indretningen med møblerne tænkt afskærmning og minimering af løb og den tilhørende uro på stuen. På opbevaringskasserne er der fotos af indholdet, så børnene selv kan orientere sig om, hvor de ting, de skal bruge, kan findes. I legestationerne er der også indtænkt legeskabeloner; køkkenhjørnet ligger i forbindelse med dukkekrogen, og der er lavet menukort, penge og de ting, man skal bruge til at vaske op. De voksne har i starten leget med og derved givet børnene en fælles legeskabelon som udgangspunktet.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

- De mange mindre rum i rummet giver alle børn forskellige muligheder for socialt samspil. Man kan vælge at lege efter interesser og/eller efter venskaber. Det er forholdsvis uforstyrret og overskueligt for børnene.
- De voksne støtter børnene i legen, det kan være i opstartsfasen ved at lave en legeskabelon, der sætter et fælles udgangspunkt for børnene. Det kan også være den voksne forstørrer et (udsat) barns kompetencer, så de andre børn får øje på værdien af det (udsatte) barn. Den voksne kan også vælge at udbrede legen til andre områder f.eks. en tjener i køkkenlegen eller en lastbilchauffør, der kommer med varer til købmanden, så der er en plads til alle børn. Den voksne kan også inddrage en særlig læring i legen f.eks. tal, bogstaver eller dyr.
- Det er i samværet med hinanden, vi øver os i vores sociale færdigheder, "Hvordan man er sammen", hvordan man gensidigt påvirker hinanden gennem ord og handlinger, hvordan det føles indeni. Herved styrkes børnenes empati.

Samspillet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- I leg bruges der sprog og de kommunikerer nonverbalt. Det kan være med mimik (smil, latter, gestik, stemmeleje), med styrken hvorved de sætter noget på bordet eller ved at kaste noget. Der foregår forhandling i legen.
- Den voksne i legen justerer sig efter de deltagende børn og udvider måske med nye tiltag eller nye børn. Den voksne holder sig sin egen position for øje, går foran, går bagved og deltager, alt efter situationen. Det gør at børnene føler sig set og værdsat. I leg foregår der et samspil, forhandling og turtagning kompetencer. Det styrker den alsidige

personlige udvikling.

- Man bruger sin krop, sanser og bevægelse i leg. Børnene iagttager hinanden, spejler sig og reagerer på hinanden. De mærker efter hvad en handling gør i forhold til en anden. I leg mærker de fysisk hinanden og lege kan kalde på et bestemt bevægelsesmønster f.eks. hvis man er en baby, en hund eller en fisker.
- Lege kan foregå ude såvel som inde. Ude inddrages naturmaterialer ofte f.eks. sten, pinde, sand eller kryb. Det giver hand-on oplevelse med natur.
- Leg træner de sociale spilleregler. Legen er et øve rum og legen afspejler vores kultur. Et legefællesskab giver grobund for nye fællesskaber også udenfor legen.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Læringsmiljøet er indrettet så det rammer meget bredt både i indhold og fysisk størrelse i forskellige legestationer. Børnene er på alle måder medskabere af læringsmiljøet. Miljøet er indrettet efter børnenes interesser og ønsker, og det er dynamisk. Børnene øver sig gennem legen i demokrati og dannelse, når de lytter til hinanden, venter og forhandler. I leg er alt som udgangspunkt muligt og intet forkert. Børn i udsatte positioner kan gennem (evt. voksenstøttet) leg blive del af nye fællesskaber, ligesom man gennem leg kan møde andre måder at gøre ting på/nye kulturer.

4.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Læreplan for børnegruppen 0 - 3 år: Kommunikation og sprog

Praksis eksempel på læringsmiljø: "Samling"

Vi har hos os fokus på samlingsstunderne, og har valgt et eksempel fra læringsmiljøet omkring samlingerne som ramme omkring barnets udvikling af kommunikation og sprog.

F.eks.: Hos de yngste vuggestuebørn holder vi samling hver morgen, inden vi skal spise formiddagsmad. Vi hjælper

hinanden med at rydde op og gøre klar til dagens samling. Der ringes med en klokke, og alle ved hvad der skal ske. Vi finder alle en plads på en stor madras, nogle gange findes der skind frem og vi sidder på dem. De voksne placerer sig hvor der er størst behov, således at alle bliver samlet på deres pladser. En voksen holder samlingen, og de andre voksne støtter op omkring dagens samling. Vi starter hver dag med en "Goddag-Sang", som samler børnenes opmærksomhed og hvor alle børns navne bliver sunget, mens et rasleæg går på omgang. Derefter synges månedens sang, som pt. er "Æblemand", da vi har høst som tema. Derefter synges andre sange, og børnene bidrager med ønsker gennem sprog eller fagter. Samlingerne varierer eks. med mindfulness, pauseyoga eller morgen gymnastik. Samlingen understøttes med tegn til tale og piktogrammer.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Da vores samlingsstund er præget af genkendelighed og gentagelser, kan samlingen ses, som et redskab til at skabe sproglig opmærksomhed og -udvikling hos børnene.

Fagter er en del af barnets sproglige udvikling, da børn lærer at forstå det talte sprog gennem mimik og gestik. Når vi bruger fagter til sangene kan alle børn være aktiv deltagende, enten via sang eller fagter. Børnene oplever en genkendelighed i fagtesangene.

I vores hus er vi gode til at bruge piktogrammer, så børnene får en større forståelse for deres dag i børnehuset. Vi bruger de samme piktogrammer i hele huset, så der er en rød tråd og genkendelighed uanset om man er 2 år eller 5 år. Som det er tydeliggjort på billedet herunder, kan børnene se, hvilke voksne der er på arbejde, hvilken aktivitet den voksne laver og hvilke børn der skal med den enkelte voksen. Herudover nævnes det også, hvis et barn er syg eller har en fridag, så børnene får en fornemmelse af, at være en vigtig del af fællesskabet på stuen. Ydermere fremmer det børnenes sprogudvikling at bruge piktogrammerne, da vi sætter ord på billederne. Børnene bliver aktive deltagere, når de voksne spørger hvad vi skal, samtidig med at billederne vises. Denne stund giver også mulighed for fælles tredje for børn og voksne.

Som understøttelse af sproget bruger hele huset "tegn til tale". Alle ansatte har fået undervisning på personalemøder, som herefter er blevet brugt i hele huset. I vuggestuen har vi valgt, at tydeliggøre i månedsbrevet, hvilke tegn vi arbejder med i den givende måned. Hermed kan forældre selv bruge tegnene hjemme og samtidig forstå deres barn, når det laver tegnene i kommunikationen. Pt. er tegnene for eksempel "stop", "mere", "færdig".

Samspelet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

Samplingsstunden er med til at sikre, at:

- Børnene oplever sig som en del af fællesskabet. Det enkelte barn bliver set, mødt og får samtidigt en forståelse af, at de andre børn på gruppen også er betydningsfulde.
- Børnene oplever en genkendelighed som skaber tryghed og forudsigelighed.
- Brugen af piktogrammer understøtter det talte.
- Børnene hjælper hinanden og danner relationer.

Sammenhængen mellem børnenes kommunikation og sprog og de øvrige læreplanstemaer ses ikke kun i samlingsstunden, men gennem hele dagen i vuggestuen. Børnenes udvikling af kommunikation og sprog har stor indflydelse på den måde de kan indgå i sociale fællesskaber sammen med de andre børn.

Samplingsstunden er med til, at give børnene en fælles referenceramme – et fælles tredje. Når vi, børn og voksne, laver det samme, giver det det enkelte barn mulighed for at føle sig som en del af et fællesskab. Denne fællesskabsfølelse kan børnene tage med til resten af dagen, og er dermed et godt fundament for deres videre udvikling af trivsel, dannelse og læring.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Vi er opmærksomme på vores barnesyn, og at det er vigtigt, at samlingerne er med til at afspejle at barnet er en del af fællesskabet og at barnet har en værdi for andre. Vi er opmærksomme på, at der skabes tid og rum for turtagning, så alle børn har mulighed for at være aktiv deltagende, hvilket er med til at støtte børnenes almene dannelse. Samlingerne er med til at skabe et børnefællesskab, hvor børnene oplever, at de er en del af en gruppe selv om man evt. er

fraværende grundet sygdom, fri m.m. Samlingsstunden er tilrettelagt så det tager hensyn til det enkelt barn og der fremgår en tydelig struktur og organisering af læringsmiljøet.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

Kommunikation og sprog

Praksis eksempel på læringsmiljø:

I alle grupper i børnehaven har vi lavet interne små "sproggrupper" af 4-5 børn og en kendt voksen. Grupperne har forskellige fokusområder, som der arbejdes særligt med. Børnene tages med til et særligt lokale, hvor de kan være uforstyrrede. Der arbejdes f.eks. målrettet med udtale, ordforråd, kommunikative strategier, koncentration og turtagning. Der bruges tegn til tale i hele huset, hvor det giver mening. Tegnene bruges og øves ekstra i sproggrupperne.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

I sproggruppen skabes en hyggelig atmosfære. Det skal være hyggeligt og rart og noget særligt at få lov at være med i gruppen. Der spilles spil, laves dialogisk læsning, sjove øvelser med mundmotorik herunder puste/suge øvelser. Der er en legende tilgang. Da der er fokus på sprog, er den voksne meget opmærksom på at følge børnenes spor, så de er medbestemmende om, hvad der bliver talt om, det er ikke så meget emnet, men det at tale og turtagningen, der er vigtig. Den voksne har rollen som den, der går ved siden af.

Samspelet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Den sociale kompetence styrkes gennem fælles opmærksomhed og turtagning. Der opbygges over tid et særligt fællesskab i den lille gruppe.
- Børnene synes det er sjovt og noget særligt at få lov at komme med i sproggruppen. De er trygt og spændende. Børnene får opgaver der ligger lige omkring deres nærmeste udviklingszone og får succes. De anerkendes og roses. Er en opgave for svær, justeres den ned eller laves om, så barnet oplever at mestre opgaven. Det styrker den alsidige personlige udvikling.
- Børnene bliver motorisk stimuleret/udfordret gennem nogle af sproglegene/mundmotorik.
- Mange af spillene/øvelserne inddrager børnenes viden om og interesse for naturen, f.eks. bruger vi et spil, hvor man skal kategorisere dyrene efter deres habitat, et andet med hvilken beklædning, der passer til hvilket vejr. Vi kan inddrage naturmaterialer i nogle af opgaverne, ligesom en del af opgaverne kan bruges ude.
- Et bedre brug af det verbale sprog giver en større adgang til fællesskabet, idet man kommunikerer mere præcist. Det danske sprog er en del af vores kultur, som især de 2sprogende børn kan have svært ved at tilgå på eget initiativ. Der opstår et fællesskab i den lille sproggruppe. Endeligt er der et fællesskab om det at bruge tegn til tale i hele huset.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Arbejdet med sproggrupperne er særligt godt for at imødekomme børn i udsatte positioner. Det at kunne kommunikere verbalt er vigtigt for adgangen til fællesskabet. Sproggrupperne giver mulighed for at give små børnegrupper en særlig opmærksomhed, så de støttes mere intensivt. Sproggrupperne tilbyder leg og læring i børneperspektiv. Vi taler med forældrene om, hvorfor deres barn er med i sproggruppen og løbende om, hvad vi laver, så forældrene kan støtte op om arbejdet hjemme. Det verbale sprog er vigtigt i forhånd til barnets læring senere i skolen.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Læreplan for børnegruppen 0 - 3 år:

Krop, sanser og bevægelse.

Praksiseksempel på læringsmiljø: "Musikalsk legestue".

Hver torsdag har vi musikalsk legestue med Lisbeth. Hun er en ekstern samarbejdspartner, som synger og spiller sammen med børn og voksne i vuggestuen. Det er Lisbeth der styrer forløbet, mens de voksne i vuggestuen deltager sammen med børnene. De voksne guider, vejleder og støtter børnene i aktiviteten. Vuggestuen er opdelt i to grupper til musikalsk legestue; Mariehøns/Snegle og Humlebier. Der er afsat 0,5 time til hver af grupperne.

Lisbeth kommer med taske og guitar, og børnene er straks klar over, at nu er det tid til musikalsk legestue. Børnene sætter sig tilrette på gulvet, andre hjælpes derhen, og så er vi klar til at komme i gang. Der startes hver gang med "Goddag-sang", hvor alle børn nævnes ved navn. Derefter synges der forskellige sange. Det kan være fagtesange, bevægelsesange eller sange hvor børnene spiller med rasleæg. Der bruges forskellige rekvisitter til at understøtte aktiviteterne eks. tørklæder, fingerdukker, bamser, dyr, bolde m.m. Aktiviteterne er blandet, så der er både stillesiddende og fysisk aktive lege. Aktiviteterne varierer i forbindelse med årstiderne, men også i forhold til hvilke temaer vi har i vuggestuen.

Det pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Børnene får gennem aktiviteterne kendskab til kroppen og dens funktioner eks. når der synges om kropsdele eller når der laves forskellige bevægelser eks. kravle, liste, hoppe, dreje rundt m.fl. Udvikling af børnenes kropsforståelse og kroppens funktioner er med til, at give børnene nogle erfaringer og viden, som de kan bruge i samspillet med andre. Børnene inviteres til at få forskellige kropslige erfaringer til musikalsk legestue, hvor bevægelsesglæde og legen i fokus.

Samspillet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

Børnene oplever sig som en del af et socialt fællesskab, hvor der er plads til alle.

Børnene introduceres for forskellige musikalske aktiviteter, der er med til at stimulere deres nysgerrighed, kreativitet og

fantasi.

Børnene lærer nye sange/remser, som understøtter deres sproglige udvikling.

De sange der synges, er en del af den danske kulturarv, og bygger ofte på hverdagen omkring os eks. vejret.

Børnene deltager i aktiviteterne ud fra deres nærmeste udviklingszone.

Børnene udvikler i fællesskabet, kropslige og sanselige indtryk, der styrker evnen til at aflæse og forstå andres kropssprog, og dermed stimuleres deres sociale udvikling.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Det pædagogiske læringsmiljø til musikalsk legestue er primært vokseninitieret med aktiviteter, der er tilrettelagt, så det tager hensyn til børnegruppens sammensætning, interesser og udvikling. Vi er opmærksomme på, at børn sanser og lærer gennem kroppen, og det er derfor vigtigt, at børnene får mulighed for at sanse sig selv og sin omverden hele dagen.

Det pædagogiske personale udfordrer, opmuntrer og understøtter børnenes muligheder for at udvikle deres motorik og sanser.

Musikalsk legestue er med til at samle hele børnegruppen, uanset hvilke udfordringer barnet har. Børn der er i en udsat position eks. grundet andet sprog, har større deltagelses muligheder, da musikken har en rytme og et universalsprog der inddrager alle.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

Krop, sanser og bevægelse

Praksis eksempel på læringsmiljø:

Vi har i en længere periode i børnehavens grupper arbejdet med at hjælpe børnene ned i arousal. Nogle har brugt massagehistorier/lege, andre yoga og andre igen mindfulness eller afslapning. F.eks. en pausestund, hvor børnene ligger stille på en madras eller pude, og de børn der har lyst til at få en "pauseting" (bamse, popit, amygdalaflaske eller lignende). Imens er der afslappende musik, højtlesning eller "bodyscan" med fokus på vejtrækning eller afslapning. Det har også været på forskellige tidspunkter af dagen, nogle inden formiddagsmad, efter frokost eller efter legepladsen.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Vi har en del børn som hurtigt kommer højt i arousal og som i børnehaven har svært ved at regulere sig ned igen. Disse børn har brug for lidt hjælp til at finde ro. Roen er vigtig for at kunne mærke sig selv og andre, og derved kunne indgå i samspil med hinanden. Derfor tilbyder vi rammer, hvor der er fokus på at opnå denne ro. I børnehaven er en del mennesker og vi bliver mødt af rigtig mange stimuli i løbet af en dag. Det kalder på indlagte pauser, ro.

Samspillet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Under massagen rører og påvirker børnene hinanden. De gør noget godt for hinanden. Det styrker det sociale tilhørsforhold på gruppen.
- Det styrker den alsidige personlige udvikling at øve sig i at være stille og blot lytte til musikken/historierne. Det kræver øvelse og koncentration.
- Når der læses historier (herunder også massage-) historier styrkes den sproglige udvikling.
- Mindfulness kan laves i naturen f.eks. i skoven, hvor man måske hører fuglene synge og bladene rasle. Det kan også være at ligge på legepladsen og kigge på skyerne.
- Der opstår et specielt fællesskab i mindfulness-stunden, når man er stille sammen.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

De børn der er særligt udsatte i den rolige stund, er vi opmærksomme på, har brug for en voksen ved siden af og måske en hånd på skulderen. Vi gør også brug af tyngdetæpper eller tyngdepuder. Vi tilbyder også særlige "pauseting" f.eks. popits, squeezes, bamser, børster, pensler osv. Når vi øver børnene i at være rolige og koncentrere sig, øver vi samtidig nogle af de færdigheder, de skal bruge senere i deres skolegang. Vi øver også at passe på hinanden og lytte til hinanden, som er vigtige elementer i demokrati og dannelse.

4.5 Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Læreplan for børnegruppen 0 - 3 år:

Natur, udeliv og science

Praksis eksempel på læringsmiljø: "Ophav"

Eks. Vi har, hos de ældste i vuggestuen, arbejdet med flere projekter, som har tråde til OPHAV.

Et projekt omhandlede frøens livscyklus. Vi hentede små haletudser i den nærliggende skov, hvorefter de kom med hjem på gruppen, hvor vi iagttog dem og fulgte med mens de udviklede sig til små haletudser med ben. Da haletudserne havde vokset sig "store" var vi atter i skoven, for at sætte dem fri i søen. Der var hængt plakater om frøens livscyklus op på gruppen i børnehøjde, så børnene kunne se og snakke om det, der var på billederne. Der var ligeledes hængt billeder op fra turen. Vi snakkede om, at frøen boede i søer og ikke i fjorden. Børnene har efterfølgende været meget interesseret i, hvor frøerne var, når vi gik på tur i skoven.

Et andet projekt var "Hvad finder vi i og ved fjorden?" Det pædagogiske personale havde hentet tang, muslingskaller, krabber m.m. ved fjorden, som blev undersøgt ude på legepladsen. Vi kiggede på de forskellige muslingskaller, undersøgte tangen, og havde en krabbe til at bo på gruppen i en uge. Børnene var med til at fodre krabben, og holdt øje med den i akvariet. Vi har været på ture til strand og vand, hvor vi bl.a. undersøgte stranden, fangede krabber og muslinger. Vi har malet krabber og fisk til vores store akvarievindue på gruppen. Katrine fra Skaldyrscentret kom på

besøg en formiddag hvor hun havde medbragt forskellige ting fra fjorden – krabber, hummer, søstjerner, søpindsvin, muslinger m.m. Børnene fik mulighed for bl.a. at røre ved søstjernen og ae en hummer. De var meget interesserede og nysgerrige.

Det pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Vi bruger Limfjorden som udgangspunkt for læring, og giver børnene ny viden og interesse for Limfjordens liv.

Nogle aktiviteter er vokseninitierede aktiviteter, med et bestemt formål for øje, men samtidig er der fokus på hvad børnene bliver optaget af og interesserer sig for.

Aktiviteterne giver børnene mulighed for at undersøge og udforske Projekt OPHAV. Børnenes nysgerrighed og engagement understøttes af det pædagogiske læringsmiljø.

Alle grupper arbejder med OPHAV på årsplanen, og har besøg fra skaldyrscentret, hvilket giver børnene nye erfaringer med Limfjorden, som giver dem en begyndende forståelse for den Limfjord der omkranser os, og dermed også skabe et større tilhørsforhold til fjorden.

Samspelet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at alle børn får erfaringer med naturen og Limfjorden, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske dette.
- Børnene oplever at bruge sanserne til fulde når de f.eks. undersøger tang, skaller, sten, krabber m.m.
- Børnene bruger både krop og bevægelse, når vi tager på tur til strand og vand.
- Børnene oplever det hverdagsæstetiske omkring korrekt påklædning i forhold til vejret. Her får børnene også et begyndende kendskab til både vejr og vejrphenomener der er en del af science for de 0-2 årige.
- Børnene observerer og undersøger Limfjordens liv, når vi tager på ture ud af huset eller når vi får besøg fra Skaldyrscentret.
- Børnene får erfaringer med at genkende forskellige dyr og ting fra Limfjorden.
- Børnene får en begyndende forståelse for frøers livscyklus, da vi følger haletudsernes udvikling i akvariet.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Vi er opmærksomme på, at alle børn får mulighed for at opleve fjorden enten på ture ud af huset, eller at vi bringer fjorden hjem til institutionen. At børnene får mulighed for at opleve forskellige levende dyr fra fjorden, tang og sten.

Vi oplever, at udelivet og ture ud i naturen, giver nogle gode læringsrum, hvor der er plads til nysgerrighed og fordybelse, og hvor der er tid til en undersøgende tilgang til det vi ser og kommer forbi.

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

Natur, udeliv og science

Praksis eksempel på læringsmiljø:

Vi er så privilegerede, at vi har en skov i gåafstand fra børnehaven. Den bruges ugentlig af alle grupper og er derfor oplagt at bruge som eksempel i forhold til natur, udeliv og science.

Vi bruger skoven til forskellige aktiviteter. Det kan være "pilejagt" (følg pilene i skoven), lege på bestemte områder i skoven, gå rundt i skoven (også udenfor stierne), finde ting i skoven, lede efter dyrespor, naturbingo, med naturvejleder (hver gruppe har 2 gange om året med ham), lave bål dernede. Vi undersøger, hvor de forskellige dyr bor, flække kastanjer og agern (ser hvordan de ser ud indeni) og laver forskellige forsøg med dem. Det er en blanding af vokseninitierede og børneinitierede aktiviteter.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Nogle gange er det med et bestemt formål og med planlagte aktiviteter vi går i skoven, andre gange er det mere på børnenes præmisser, hvor vi følger deres spor. Alle grupper bruger skoven ugentlig året rundt, derved får børnene naturligt en genkendelighed og tryk ved skoven. Dette er med til at udvikle deres fortrolighed, nysgerrighed og lyst til

at udforske og eksperimenter i og med naturen. Når vi laver planlagte vokseninitierede aktiviteter i skoven, er det med et bestemt formål og skaber dermed et pædagogisk læringsmiljø i naturen. De børneinitierede ture derned er med fokus på det børnene bliver optagede af, og grebet af lige præcis den dag i skoven.

Samspelet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Naturen er god til at udvikle børnenes alsidige personlige udvikling f. eks fantasien og prøve nye grænser af. (I starten tør man kun røre ved den lille edderkop men med de voksnes opmuntring og gentagne forsøg, tør man til sidst røre ved den store edderkop)
- Naturen er med til at skabe nye legerelationer, som gør at børnene styrkes i deres sociale udvikling. Åbner børnenes øjne for de andres kompetencer.
- Kommunikation og sprog styrkes ved at vi sætter ord på det børnene finder i naturen, og give dem viden om det.
- Krop, sanser og bevægelse kommer virkelig i spil i skoven. Op og ned ad bakker, ujævn skovbund, bygger huler, klatre i træer mv.
- Børnene får kendskab til og får erfaringer med forskellige naturmaterialer. Dette bruges også til kreative ting vi udsmykker med hjemme i børnehaven. (Kultur, æstetik og fællesskab)

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Børneperspektivet kommer især til udtryk på de børneinitierede ture i skoven, hvor vi følger børnenes spor. Vi ser, hører og følger op på, hvad de er optagede af og finder. Der er endnu større fokus på læringsperspektivet, når vi har planlagte aktiviteter med bestemte læringsmål for øje.

Skoven giver mulighed for nye børnefællesskaber, da det er andre kompetencer der er i spil i skoven end derhjemme i børnehaven. De lytter til hinandens (og de voksnes) viden og ideer og er selv med til at bestemme, hvornår det er tid til at "lukke emnet"/flytte opmærksomheden. Der sker en demokratisk dannelse.

De børn som kan være i en udsat position hjemme på gruppen, har i skoven ofte nemmere ved at indgå i fællesskabet da her er "højere til loftet" og det er nogle andre kompetencer, der er i spil i naturen. Alle kan byde ind med noget.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Læreplan for børnegruppen 0 - 3 år:

Kultur, æstetik og fællesskab

Praksis eksempel på læringsmiljø: "Høst-tema"

Vi har didaktiske forløb hver måned, hvor der arbejdes med forskellige temaer. Eksemplet fra læringsmiljøet omkring kultur, æstetik og fællesskab tager udgangspunkt i emnet "Høst".

I september har vi haft fokus på "Høst". Vi har været ude og finde æbler, blommer, brombær, hindbær rundt i byen. Børnene har selv været ude og finde frugten. Vi snakker om det/sætter ord på, smager på maden og tager det med hjem på gruppen og laver noget kreativt med frugten. F.eks. aftryk med æbler, øve os i at skære (med børneknive) og derefter snakke om frugten, når det hænger på vores grene over bordet. Vi synger "Æblemand", "Traktoren kører" til samling og i løbet af dagen.

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Fællesskabet og samværet med de andre børn på gruppen. Vi er sammen i store og mindre grupper, på tværs af alder og køn, hvor alle oplever at være en del af gruppen og kan byde ind med noget til fællesskabet. Børnene præsenteres for forskellig frugt og grønt, som stimulerer deres nysgerrighed og sanser. Vi laver aktiviteter med udgangspunkt i emnet, hvor der bruges forskellige materialer og rekvisitter, hvilket er med til at udvikle børnenes fantasi og kreativitet, samt giver dem nye erfaringer gennem forløbet. Gennem høsttemaet indgår alle i et ligeværdigt fællesskab sammen med de andre uanset kulturel baggrund.

Fællesskabet i høst-temaet er præget af en kultur hvor børn og voksne har et fælles tredje, og hvor der gives plads til at være nysgerrige og undersøgende sammen.

Samspillet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Børnenes ting udstilles på grupperne.
- Børnene oplever sig som en del af et fællesskab, og danner relationer til dem som de laver ting sammen med, hvilket bidrager til børnenes sociale udvikling.
- Børnenes sproglige og kommunikative færdigheder udvikles, da vi snakker om forskellige ting der optager børnene.
- Børnenes matematiske opmærksomhed styrkes når vi tæller antal, farver, størrelse m.m.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

I høsttemaet deltager børnene i mindre grupper, hvor der skabes rum og tid til turtagning, så alle børn bliver hørt. De støttes i deres medbestemmelse og gives valgmuligheder, hvilket bidrager til deres almene dannelse. Gennem de didaktiske forløb bestræber vi os på, at udvikle børnenes viden og færdigheder indenfor et bestemt tema. Temaerne er med til at afspejle den kultur og hverdag som børnene er en del af i institutionen. Vi går på opdagelse i nærmiljøet, hvilket skaber kendskab og tryghed for børnene, som giver dem et indblik i deres "by".

Læreplan for børnegruppen 3 år og frem til skolestart:

Kultur, æstetik og fællesskab

Praksis eksempel på læringsmiljø:

I hele huset arbejder vi med "Ophav" (livet i og omkring fjorden) mindst én gang om året. Alle grupper gør meget ud af at dekorere med ting fra emnet på stuen eller fællesarealerne. De ting vi tager med hjem fra vores fjordture kommer også med på legepladsen, hvor alle kan se, røre og deltage. Alle har noget at byde ind med uanset alder for alle har været omkring dette emne flere gange. I sandkassen graver vi forskellige muslinger ned og har stor fornøjelse om at finde de "små skatte".

De pædagogiske læringsmål kommer til udtryk ved:

Der er et stort fællesskab om emnet, idet det er tilbagevendende og gældende for hele huset, og senere også i skolen. Emnet fanger børnene, og de er i stand til at huske og bygge videre på deres viden. Livet omkring fjorden er blevet en del af vores kultur.

Når vi er på tur til fjorden, kører vi med bus. Det er helt specielt, det er noget vi prioriterer. Vi har madpakker med og gør det til længere ture. Vi finder nye og spændende ting, levende dyr, sten og skaller, vi fisker, graver, kigger i vandkikkert, prøver vaders og alt muligt, det vi ikke kan/gør til hverdag. Det er et emne, hvor børnene er meget "hands on".

Hjemme bruges fjordmaterialerne både ude og inde. Der arbejdes kreativt med materialerne og de udstilles. Materialerne bliver også brugt til leg både ude og inde. Nogle gange bruges fjordens materialer til madlavning i forbindelse med emnet f.eks. muslingesuppe, tangchips, syltet tang og tangknækbrød.

Samspelet mellem læreplanstemaerne kommer til udtryk ved:

- Livet ved fjorden er med til at støtte børnenes alsidige personlige udvikling. Børnene rykker egne grænser f.eks. tør de måske ikke røre ved en vandmand i begyndelsen og ender med at kunne håndtere krabber. De oplever nye ting ved fjorden sammen med deres kammerater og inspirerer hinanden.
- Både når de voksne præsenterer emnet hjemme, undervejs på turene, såvel som bagefter, møder børnene mange nye ord og begreber. Undervejs kommunikerer børnene sammen, når de leger og viser hinanden/de voksne ting. Efterfølgende kan vi høre børnene fortælle deres forældre om deres kreationer og oplevelser. (Kommunikation og sprog)
- Børnene glæder sig til de fælles ture, de snakker sammen om, hvem de skal sidde med, hvad de forventer, og hvad de vil prøve. Der planlægges og laves aftaler, mange sociale kompetencer kommer i spil. De nye oplevelser giver grobund for nye legerelationer, som der kan bygges videre på senere.
- Krop, sanser og bevægelser kommer virkelig i spil ved fjorden. Vi går i bare tæer i sandet, mærker vandet, løfter

vandmænd, blander sand og vand. Vi kigger i vandkikkert, mærker vandet presse ind på vadersene, kaster sten i vandet, ser ringene, hører blippet.

· "Ophav" er fyldt med udeliv, natur og science. Vi undersøger dyrene, vi møder, vi er i naturen, vi ser hvad der sker, når krabben kommer på land, sætter madding på krabbestangen (taler om, hvad dyrene spiser). Vi undersøger om muslingerne er levende osv.

Det pædagogiske grundlag kommer til udtryk ved:

Alle børn kan deltage i emnet "Ophav". Alle ved noget, eller har nysgerrigheden til at undersøge noget. Udelivet giver særligt gode muligheder for at man kan trække sig, når man har behov for ro eller vil undgå en konflikt, og der er materiale nok til alle. De børn, der kan være i en udsat position hjemme på gruppen, har ved fjorden ofte nemmere ved at indgå i fællesskabet.

Der er super gode muligheder for at lege, bruge sin fantasi og de voksne skaber rammerne om en stor del af læringen, hvor de voksne flytter sig i deres position foran, bagved og ved siden af.

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi tager billeder, som kommer på AULA. Vi laver månedsbreve fra hver gruppe, hvor der i forskellige grader er små uddybende forklaringer og evalueringer på indsatser. der skrives dagligt på infotavlen, hvad hver enkelt gruppe har lavet. evalueringen foretages mundtlig på gruppe - og personalemøde. vi laver løbende LP-arbejde på diverse udfordringer. vi arbejder dessuden også med ICDP og KRAP. Vi har gruppemøder hvor hver gruppe kan diskutere hvert enkelt barn på gruppen, hvor er vi henne, hvad vil vi gerne for at sikre at alle børn udvikler sig. hvad skal der til, hvordan følger vi op ? - herunder hører et syn på gruppens læringsmiljø naturligt hjemme. Her skal planlægges pædagogiske tiltag. der er metodefrihed, med der skal gøres tanker om mål, metoder, hvilke tegn forventer vi at se, og hvordan og hvornår evaluerer vi.

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi evaluerer på arbejdet med den pædagogiske læreplan, ved at fyrtårnene fra henholdsvis vuggestue og børnehave har møder, hvor dette drøftes og hvor der laves et udkast, der efterfølgende bliver gennemgået hos det øvrige personale. Lederen er ansvarlig for at sætte dette på teammøder samt ansvarlig for at rammesætte fyrtårnemøderne.

6 MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

6.1 Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har som institution særligt fokus på gruppeledelse og læringsmiljø. Herunder børn i udsatte positioner, Legemanuskripter og personalets rolle, for at alle børn har gode deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne. For at skabe gode refleksioner og høj faglighed har vi arbejdet med bøgerne "adfærdsproblemer i vuggestuen & børnehaven" af Bo Hejlskov Elvén & David Edfelt, samt bogen "Kom ind i legen" af Kristina Avenstrup og Sine Hudecek og bogen "Pædagogens relationskompetence" af Louise Klinge.

Vi har på vores årlige pædagogiskedag haft oplæg, øvelser og fået ideer til styrkelse af vores læringsmiljøer gennem legemanuskripter.

Organisering af evalueringskulturen 0-6 år.

Evalueringen af det pædagogiske arbejde og udviklingen af dette, er tilgodeset i vores mødestruktur. Hver 4. uge har der været teammøde for henholdsvis vuggestue og børnehave, hvor der er blevet arbejdet med punktet "pædagogisk refleksion". Her gør vi brug af metoder som LP, ICDP, KRAP m.m. som alt personale får kendskab til på kompetenceudviklingskursus. Vi har på samme møder en overgang på skift lavet og gennemgået en aktivitet med skemaet "Skema til handling". Gruppevis har vi ligeledes udarbejdet en læreplansblomst over et specifikt emne ca. hver anden måned.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi bruger vores teammøder til at evaluere og videndele gennem et 4 ugers rul som er følgende: Planlægning, ICDP/pædagogiskmøde, internkompetenceudvikling/sparring/aktionslæring, pædagogisk møde/fagligrefleksion. Vi har valgt at få ekstern supervision 4. gange årlig. Vi har arbejdet påtværs af huset, men også i de enkelte grupper. Her har vi evalueret på tidligere supervisioner og videreudviklet tidligere tiltag.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vores arbejde med den skriftlige læreplan har fungeret på den måde, at alle fyrtårne har lavet nye eksempler til de 6 forskellige læreplansblomster. Disse er efterfølgende blevet gennemgået på vores teammøder, så hele personalegruppen har været inddraget i dette arbejde. Dette gælder både for vuggestue og børnehaven.

6.2 Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
 - Børnegruppens trivsel og læring
 - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
 - Tosprogede børns trivsel og læring
 - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø:

Vores evaluering af pædagogisk praksis foregår ved brug af det pædagogiske værktøj "Skema til handling."

Vi har bla. evalueret på følgende emner:

Science: Vi ville tydeliggøre for børnene og hinanden i personalegruppen hvad science er og i talesætte det i vores hverdag.

Mindfulness: Vi ville hjælpe børnene med at komme ned i arrousel i løbet af dagen via en stund med mindfulness.

legemanuskripter: Gennem legemanuskripter ville vi have fokus på, at alle børn får deltagelsesmuligheder i det store fællesskab.

Børns medbestemmelse: Via "Spørge Børge" blev vi opmærksomme på, at vi skulle have fokus på børnenes oplevelse af medbestemmelse.

Desuden foregår evalueringen også på gruppemøderne. Derfor er der også tildelt mere tid til gruppearbejde. (En på teammødet hver 4. uge og en i forbindelse med personalemøder, der afholdes en gang om måneden.) Her har personalet i de forskellige grupper, således ro til at lave en evaluering af deres pædagogiske arbejde både mundtligt og skriftligt.

Et eksempel på brugen af "skema til handling" (Børnehaven)

eksempel 1: (mindfulness)

Indhold, Hvad vil vi gerne arbejde med?

Vi vil have fokus på at få børnene ned i arrousel i løbet af dagen. Vi oplever at mange af børnene har høj arrousel en stor del af dagen, og har svært ved at "gear ned" igen. Vi kunne godt tænke os at hjælpe dem til at komme ned i arrousel nogle gange i løbet af dagen.

MÅL, Hvad vil vi gerne opnå?

Vi kunne godt tænke os at hjælpe dem til at komme ned i arrousel nogle gange i løbet af dagen. Vi vil bruge mindfulness og sætte rammerne for dette. Vi håber dette vil hjælpe dem til at få lidt ro på både kroppen og hovedet i løbet af dagen.

TILTAG, Hvad vil vi gøre for at nå målet?

Vi vil have mindfulness to gange om dagen. 1. gang inden formiddagsmad og 2. gang inden eftermiddagsmad. Dette skal foregå i "storebjørn-rummet", hvor børnene selv tager en madras ud på gulvet. Der vil være tyngdepuder, alm puder og tæpper til rådighed. Der skal også være "pauseting" tilgængelige (bamse eller "nulreting") Der veksles mellem at få læst op af en bog og høres stille mindfulness musik. Der stilles små lamper med hyggelys rundt om i rummet. De voksne sætter sig ved de børn der har behov for lidt ekstra støtte til at få ro på.

Hvem er ansvarlig: De voksne der er der om morgenen og om eftermiddagen de forskellige dage.

TEGN, Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet?

Får børnene ro på i mindfulness stunderne? Giver de udtryk for at de godt kan lide stillestunderne? Kan vi mærke på børnene bagefter mindfulness, at de er kommet ned i arousal?

OPFØLGNING, Hvordan og hvornår vil vi vurdere, om vi har nået målet?

Opfølgning løbende og endeligt i uge 12. Hvordan oplever vi ovenstående (tegn) ?

Snakke med børnene om hvordan de oplever stillestunderne.

Hvem er ansvarlig: De voksne på rævegruppen og i storebjørn.

Vi har evalueret sammen, og fundet frem til, at vi synes de har været bedst til at finde ro i stillestunden inden formiddagsmad. Det har været lidt sværere for dem i stillestunden før eftermiddagsmad. (hvor de lige er kommet ind fra legepladsen) Nogle dage har været gode til at finde ro, andre dage har de haft lidt sværere ved det. Vi oplever, at hvis nogle børn er urolige i stillestunden kan det godt "smitte" nogle af de andre, så de også begynder at fjerne/blive urolige. Vi har haft drøftelsen om, at det er godt at give nogle børn mulighed for at tegne i rummet ved siden af. Fx hvis barnet ikke kan finde ro ved mindfulness. Vi har prøvet dette, og oplevet at det faktisk giver ro at have en "backupplan" Barnet bliver ikke " i rettesat", men får bare tilbuddet om en anden måde at have stillestund på.

Generelt kan vi mærke på børnene, at de kommer mere ned i arousal de gange i løbet af dagen, hvor vi har mindfulness.

Eksempel 2: legemanuskripter (vuggestuen)

Gennem legemanuskripter vil vi give alle børn mulighed for at få adgang til legefællesskaber med andre børn.

Indhold, Hvad vil vi gerne arbejde med?

Vi vil videreudvikle legemanuskripter, med udgangspunkt i bogen "kom ind i legen", fælles legemanuskripter som pædagogisk metode, skrevet af Kristina Avenstrup og Signe Hudecek.

MÅL, Hvad vil vi gerne opnå?

Vi vil lære børnene forskellige lege.

alle børn får mulighed for at deltage i forskellige lege.

legene er med til at styrke børnefællesskabet.

at børnenes sproglige udvikling styrkes.

Vidensdeling personalet imellem.

TILTAG, Hvad vil vi gøre for at nå målet?

Hver gruppe vil udvikle et nyt legemanuskript. på teammøde afsættes tid i hver gruppe til at arbejde med legemanuskripter. alle de legemanuskripter der blev lavet på pædagogiskdag, sendes til leder (Gitte), som samler alle manuskripter i en inspirationsmappe i forberedelsesrummet.

vi bruger legende til at styrke og udvikle børnenes ordforråd.

TEGN, Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet?

vi ser børnene lege videre med legene, og tager selv initiativ til leg. der arbejdes frem mod rolleleg i grupperne- udviklet på adressvarende niveau. Børnenes ordforråd udvikles. de tre læringsrum er at se i dagligdagen.

OPFØLGNING, Hvordan og hvornår vil vi vurdere, om vi har nået målet?

Hvem er ansvarlig: hver gruppe er ansvarlig.

Der evalueres på teammøde i uge 44.

- hvem er ansvarlig: (leder) Gitte

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

eksempel 1: Vi har brugt videoklip, så vi kunne evaluere på mindfulness-stunden. Videoen tydeliggør hvor der er udviklingsmuligheder.

Eksempel 2: vi har observeret legene og justeret herefter. Vi har videndelt med hinanden mundtligt, men også via vores inspirationsmappe.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Eksempel 1: Vi har lært at en tydelig rammesætning, rollefordelingen og planlægning af indholdet er afgørende for hvorvidt mindfulness lykkedes. Vi har erfaret at børns koncentrationsevne varierer meget og at der skal forskellige tiltag til i forhold til at ramme barnets nærmeste udviklings zone. (f.eks. nogle børn kan bedre holde fokus med sanseting i hænderne eller tyngdedyne.)

eksempel 2: Vi har erfaret, at børnene fordyber sig bedre i legen, når gode rammer er sat op og de voksne leger med. børnene bliver en del af fællesskabet på stuen gennem legen, da de kan være med på forskelligniveauer. Dette tages der højde for i planlægningen af legemanuskriptet.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

- Vi er blevet opmærksom på at vi ikke sætter nok ord på når vi laver science med børnene. personalet har fortalt mere i dybden hvad science er og vi har evalueret, brainstormet og lavet fælles inspirationstavle i køkkenet på gruppernes arbejde med science. hermed er det blevet mere tydeligt for os at vi faktisk lavet en masse science i huset men at vi skulle være bedre til at i talesætte det, blandet hinanden men også i arbejdet med børnene.
- Vi har brugt mindfulness og har lavet tydelige rammer for dette. Dette har resulteret i at både kroppen og hovedet har haft ro i løbet af dagen og børnene har haft færre konflikter.
- Legemanuskripter er et pædagogisk værktøj til planlægning og refleksion. Her sættes der ligeledes fokus på børnenes engagement og deltagelse i de vokseninitierede aktiviteter.

6.3 Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi arbejder med at inddrage bestyrelsen via et fast punkt på bestyrelsesmøderne. Punktet hedder orientering om hverdagen. Her evalueres og følges op på det pædagogiske arbejde. På bestyrelsesmøderne bliver der orienteret om hverdagen, og bestyrelsen har her mulighed for at stille spørgsmål og/eller kommer med forslag.

Bestyrelsen bliver også præsenteret for vores tilsynsrapporter og hvilke tiltag vi i Børnehuset laver i forhold til dem. Det kunne fx. være skema til handling.

Forældrebestyrelsen har ligeledes fået den styrkede pædagogiske læreplan til gennemlæsning og efterfølgende kommenteret på den.

6.4 Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Da hele personalegruppen efterhånden har været på intern kompetenceudviklingskursus, vil vi viderudvikle og fortsat arbejde med de pædagogiske metoder og værktøjer som vi her er blevet præsenteret for eller har fået genopfrisket. herunder ICDP, KRAP, LP.

Foruden dette arbejder hele huset videre med legemanuskripter, mindfulness og samlingsstund, da vi kan se at dette er med til at skabe trivsel blandt store og små.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Evaluering ud fra skema til handling har givet gode drøftelser og refleksioner over vores pædagogisk praksis i hverdagen.

Vi læser bøger som giver god anledning til pædagogiske refleksioner.

Der laves løbende læringsblomst på hver gruppe over de forskellige læringsmiljøer.

På temamøde er der rum til pædagogiskrefleksion, hvor man kan sparre med kollegaerne/ledelsen.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vores læreplan er blevet justeret i forbindelse med denne evaluering, idet vi har flyttet den pædagogiske læreplan over i hjernen og hjertet, som blev indført for 2 år siden i Morsø kommune. Dette indebærer nye eksempler fra praksis, samt ny evaluering.

7 UDVIKLINGSPLANER

SYDMORS BØRNEHUS har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.